

Innholdsoversikt

Brukerveiledning.	17
Forkortelser.	21
DEL I INNFØRING I KJØPSRETT.	23
1 Kjøpet som rettsforhold.	25
2 Utviklingslinjer i kjøpslovgivningen.	41
3 Forholdet mellom lov og kontrakt i kjøpsretten.	67
DEL II REGELVERKET I HOVEDTREKK.	79
4 Partenes ulike plikter etter kjøpslovene.	81
5 Grunnmuren i regelverket.	101
6 Levering av tingen.	108
7 Risikoen for tingen.	117
8 Kontraktsbrudd.	129
9 Kontraktsbruddskravenes innhold og virkninger.	136
10 I kjøpslovenes grenseland.	168
DEL III HOVEDSPØRSMÅL I FORBRUKERKJØP.	177
11 Innledning til Del III.	179
12 Forbrukerens kjøperansvar.	189
13 Forbrukerkredittkjøp.	223

14 Mangelspørsmål i forbrukerkjøp	234
15 Forbrukerens mangelkrav	281
DEL IV HOVEDSPØRSMÅL I NÆRINGSLIVSKJØP	329
16 Kjøpekontrakt, kontraktsvilkår og bakgrunnsrett	331
17 Leveringsklausuler	357
18 Forsinkelse fra selgerens side	361
19 Avtalevilkår om selgerens kontraktsbrudd	391
VEDLEGG	399
1 Parallelloppstilling av kjøpslovene	401
2 Standardvilkår for næringslivskjøp	402
3 Kjøp av fast eiendom	415
Domsregister	431
Stikkordregister	437

Innholdsfortegnelse

Forord	5
Brukerveiledning.....	17
Forkortelser	21
DEL I INNFORING I KJØPSRETT	23
1 Kjøpet som rettsforhold	25
1.1 Kontorsjef Hansens julehandel.....	25
1.2 Kjøp bygger på avtale.....	29
1.3 Kjøpet er rettslig bindende	30
1.3.1 Kjøpet skaper et rettsforhold mellom partene	30
1.3.2 Noe om rettsvirkningene i kjøpsforholdet	31
1.3.3 Nybil-dommen	34
1.3.4 Rundballepresse-dommen	35
1.3.5 Hårfjerningsapparat-dommen	35
1.4 De viktigste lovene på kjøpsområdet	37
1.4.1 Kjøpslovene	37
1.4.2 Kjøp av fast eiendom	38
1.5 Noe om oppbyggingen av læreboken.....	39
2 Utviklingslinjer i kjøpslovgivningen	41
2.1 De første skandinaviske kjøpslovene	41
2.2 Internasjonalisering av kjøpslovgivningen.....	42
2.2.1 FN-konvensjonen om internasjonale kjøp 1980.	42
2.2.2 Nye nordiske kjøpslover.....	44
2.2.3 Kjøpsloven 1988 i ny utgave	45
2.2.4 Forbrukerkjøpsloven 2002	46
2.2.5 Europeiseringen av forbrukerkjøpsretten.....	48
2.3 Hvilke kjøp er forbrukerkjøp?	51
2.3.1 Definisjonen av forbrukerkjøp	51
2.3.2 Andre kjøp	55
2.4 Tolking av kjøpslovene.....	56
2.4.1 Om lovtolking	56
2.4.2 Lovforarbeider	57

2.4.3	Rettspraksis	58
2.4.4	Lovbestemmelser med internasjonal bakgrunn	59
2.4.5	Lovregler basert på EU-direktivenes krav	60
2.4.6	Et eksempel fra rettspraksis	62
3	Forholdet mellom lov og kontrakt i kjøpsretten.	67
3.1	Kjøpslovgivningens oppgaver	67
3.1.1	Rollefordelingen mellom lov og avtale	67
3.1.2	Samspillet mellom lov og avtale	69
3.2	Rammer for kontraktsfrihet og kontraktspraksis	71
3.2.1	Kontraktsfrihet på kjøpsområdet	71
3.2.2	Kontraktspraksis basert på standardvilkår	73
3.2.3	Kontraktsfrihet kan misbrukes	74
3.3	Allsidig forbrukervern	76
	DEL II REGELVERKET I HOVEDTREKK	79
4	Partenes ulike plikter etter kjøpslovene	81
4.1	Inndeling av partenes plikter og kontraktsbrudd	81
4.2	Selgerens plikter og kontraktsbrudd.	81
4.2.1	Kjøperens rett til tingen. Rettsmangler	81
4.2.2	Spesieskjøp og genuskjøp	84
4.2.3	Tilvirkningskjøp.	85
4.2.4	Tingen skal være kontraktsmessig. Mangel.	86
4.2.5	Levering, leveringstid og forsinkelse.	89
4.2.6	Grensen mellom mangel og forsinkelse.	91
4.2.7	Andre selgerplikter.	92
4.3	Kjøperens plikter og kontraktsbrudd	93
4.3.1	Inndeling av kjøperens plikter	93
4.3.2	Betaling av kjøpesummen	94
4.3.3	Forsinkelse med betalingen	96
4.3.4	Kredittkjøp	97
4.3.5	Kjøperens medvirkningsplikter ved kjøpet	97
5	Grunnmuren i regelverket	101
5.1	Den innbyrdes avhengighet mellom selgerens og kjøperens rettigheter og plikter i kjøpsforholdet	101
5.2	Vederlagsforventningen i kjøp	103
5.3	Prinsippet ytelse mot ytelse	105
5.4	Kontraktsbruddsvirkninger i kjøpsforholdet	106

6	Levering av tingen	108
6.1	Levering og overtagelse av tingen	108
6.2	Levering som stikkord	109
6.3	Kjøpslovenes regler om leveringen	110
6.3.1	Hentekjøp	111
6.3.2	Bringe- og sendekjøp som er forbrukerkjøp	112
6.3.3	Bringekjøp som er næringslivskjøp	113
6.3.4	Sendekjøp som er næringslivskjøp	113
7	Risikoen for tingen	117
7.1	Risikospørsmålet i kjøpsforhold	117
7.2	Hovedregelen: risikoovergang ved levering	120
7.3	Unntak 1: risikoovergang før levering	123
7.4	Unntak 2: risikoovergang etter levering	125
7.5	Et eksempel fra rettspraksis	127
8	Kontraktsbrudd	129
8.1	Uttrykket kontraktsbrudd	129
8.2	Om kontraktsbruddskrav	131
8.3	Hovedhensyn ved utformingen av kontraktsbruddskravene	132
8.4	Kontraktsbruddskravene og kjøpekontrakten	133
9	Kontraktsbruddskravenes innhold og virkninger	136
9.1	Kontraktsbruddskrav som verktøy	136
9.2	Gjennomføringen av kjøpet forsinkes	137
9.2.1	Krav om oppfyllelse og gjennomføring av kjøpet	137
9.2.2	Skal kjøpet kreves gjennomført?	139
9.2.3	Gjennomføring av kjøpet forhindres ved heving	141
9.2.4	Avklaring av om kjøpet skal gjennomføres	143
9.3	Gjennomføring av kjøpet når tingen har mangel	144
9.3.1	Krav om avhjelp av mangler	144
9.3.2	Skal kjøperen kreve avhjelp?	147
9.3.3	Gjennomføring av kjøpet omgjøres ved heving	149
9.3.4	Gjennomføring av kjøpet stanses. Prisavslag	151
9.4	Gjennomføring av tilsvarende kjøp – dekningstransaksjon	152
9.5	Erstatningskrav	153
9.5.1	Erstatning for kontraktsbrudd	153
9.5.2	Oppfyllelsesinteressen	154
9.5.3	Ansvarssystemet i kjøpsloven	155
9.5.4	Direkte og indirekte tap i kjøpsloven	157
9.5.5	Ansvarssystemet i forbrukerkjøpsloven	159

9.5.6	Forholdet til andre kontraktsbruddskrav	161
9.6	Valgrett og kumulering av kontraktsbruddskrav.	163
9.7	Sikring av kontraktsbruddskrav	164
9.7.1	Retten til å holde tilbake egen ytelse	164
9.7.2	Verdien av tilbakeholdsretten.	166
10	I kjøpslovenes grenseland.	168
10.1	Kjøpslovenes lovnaboer	168
10.1.1	Avgrensning av kjøpslovenes virkeområde	168
10.1.2	Avgrensning mot avhendingslova	169
10.1.3	Avgrensning mot bustadoppføringslova.	171
10.1.4	Avgrensning mot håndverkertjenesteloven	171
10.2	Kjøpslovenes betydning i kontraktsretten	174
	DEL III HOVEDSPØRSMÅL I FORBRUKERKJØP.	177
11	Innledning til Del III	179
11.1	Opplegget	179
11.2	Forskjellige slags forbrukerkjøp.	180
11.3	Opplysningsplikt og avtalegrunnlag i forbrukerkjøp	182
11.4	Utviklingen av reglene i EU og EØS om forbrukerkontrakter.	186
12	Forbrukerens kjøperansvar	189
12.1	Kjøpesummen.	189
12.1.1	Hvor mye skal forbrukeren betale?	189
12.1.2	Betaling av kjøpesummen	191
12.1.3	Forskuddsbetaling	192
12.1.4	Kjøp med kredittvilkår.	193
12.2	Forbrukerens kjøperansvar og avbestillings- og angrerett mv.	194
12.2.1	Selgerens rett til å fastholde kjøpet og kreve kjøpesummen	194
12.2.2	Avbestillingsrett	197
12.2.3	Bruk av avbestillingsrett.	198
12.2.4	Angre- og returrett	201
12.2.5	Bytterett	204
12.3	Kontraktsbrudd fra forbrukerens side.	204
12.3.1	Ulike typer av kontraktsbrudd	205
12.3.2	Gjennomføring av kjøpet stopper opp	206
12.3.3	Selgerens omsorgsplikt	207

12.3.4	Hva skjer deretter?	209
12.4	Selgerens rett til å heve kjøpet	210
12.4.1	Hevingsrett ved vesentlig kontraktsbrudd	210
12.4.2	Hevingsrett etter at tingen er overtatt av forbrukeren.	213
12.4.3	Forventet kontraktsbrudd	215
12.5	Forbrukerens erstatningsansvar	217
12.5.1	Forbrukerens ansvar for forsinkelsesrenter	217
12.5.2	Selgerens rett til erstatning.	218
12.5.3	Omfanget av erstatningen.	219
13	Forbrukerkredittkj�p	223
13.1	Kredittordninger for forbrukerkjøp	223
13.1.1	Finansavtaleloven.	223
13.1.2	Kjøp med avdragsbetaling	224
13.1.3	Kontokj�p.	226
13.1.4	Fra kredittkort til betalingskort	228
13.2	Forbrukervernet ved kredittkjøp.	229
13.2.1	Opplysningsplikt og formkrav	229
13.2.2	Forholdet mellom forbrukeren og kredittysteren.	230
13.2.3	Innsigelser fra kredittkj�psforholdet	230
13.2.4	Salgspant	232
14	Mangelsp�rsm�l i forbrukerkjøp	234
14.1	Når har tingen mangel?	234
14.1.1	Avtaleforholdets krav til tingens egenskaper	234
14.1.2	Mangelsp�rsm�l avtaleforholdet ikke gir svar på	236
14.1.3	Lovbestemte krav til tingens egenskaper	238
14.1.4	Samspillet mellom avtale og lovregler.	239
14.1.5	Betydningen av forbrukerens forhold	242
14.1.6	Tidspunktet for mangelvurderingen.	242
14.1.7	Det nye forbrukerkjøpsdirektivet	245
14.2	Alminnelige krav til egenskaper, kvalitet og holdbarhet	247
14.2.1	Lovens normalstandard	247
14.2.2	Kravet til holdbarhet under bruk	250
14.2.3	En dom om funksjonssvikt i videospiller.	256
14.3	Selgerens handlemåte ved kjøpet	262
14.3.1	Avtalte og lovfastsatte s�rlige krav til tingens egenskaper	262
14.3.2	Forbrukerens formål med kjøpet	265
14.3.3	Forsømmelse av opplysningsplikt	270
14.3.4	Opplysninger om tingen gitt ved kjøpet og ved markedsføring	272

14.4	Mangler ved brukte ting	275
14.4.1	Når har en brukt ting en mangel?	275
14.4.2	Noe om tolkingen av fkjl. § 17.	277
14.5	Montering og annet tilleggsarbeid	279
15	Forbrukerens mangelkrav	281
15.1	Forbrukerens reklamasjonsplikt	281
15.1.1	Den alminnelige reklamasjonsfrist.	281
15.1.2	De absolutte reklamasjonsfrister	284
15.1.3	Unntak fra reklamasjonsfristene	288
15.1.4	Foreldelse av mangelkrav.	289
15.2	Avhjelp som mangelkrav	290
15.2.1	Avhjelp av mangler	290
15.2.2	Avhjelp og andre mangelkrav	293
15.2.3	Gjennomføring av avhjelp	295
15.2.4	Ny mangel etter avhjelp	298
15.2.5	Holdbarhets- og avhjelpsgarantier	298
15.3	Prisavslag. Heving av kjøpet	301
15.3.1	Forbrukerens valg når mangelen ikke blir avhjulpet . .	301
15.3.2	Forbrukerens hevingsrett	303
15.3.3	Et grensetilfelle?	305
15.3.4	Hevingsoppgjøret	307
15.3.5	Hevingsoppgjør ved kjøp av møblement på utsalg . .	310
15.4	Erstatningsansvar	313
15.4.1	Hovedreglene	313
15.4.2	Omfanget av erstatningen.	314
15.4.3	Særlig om produktskader	317
15.4.4	Produktansvarsloven	320
15.5	Mangelkrav mot selgerens leverandører.	321
15.5.1	Har leverandøren mangelansvar overfor forbrukeren?	321
15.5.2	Har selgeren noe mangelkrav mot leverandøren? . . .	322
15.5.3	Forbrukerens rett til å utnytte selgerens mangelkrav mot leverandøren	323
15.5.4	Leverandørens ansvar for forbrukerens mangelkrav mot selgeren	325
	DEL IV HOVEDSPØRSMÅL I NÆRINGSBLIVSKJØP	329
16	Kjøpekontrakt, kontraktsvilkår og bakgrunnsrett.	331
16.1	Kort om inngåelse av kjøp	331

16.2	Rettsregler om kontraktsinngåelsen	333
16.2.1	Avtalelovens modell.	333
16.2.2	Kjøp inngått etter kontraktsforhandlinger	334
16.2.3	Kjøp inngått etter anbudskonkurranse	337
16.3	Kontraktsvilkårene	338
16.3.1	Kontraktsvilkår i næringslivskjøp	338
16.3.2	Hvilke kontraktsvilkår inngår i kjøpekontrakten? . . .	339
16.3.3	Opplysninger ved forhandlinger og markedsføring . .	341
16.3.4	Tvister knyttet til kontraktsvilkår.	342
16.4	Tolking av kontraktsvilkår	344
16.4.1	Norsk tolkingstradisjon	344
16.4.2	Det objektive tolkingsprinsipp.	345
16.4.3	Tolkingsregler.	348
16.4.4	Rettsreglenes betydning ved tolkingen	349
16.4.5	Tolking og lempning av kontraktsvilkår	350
16.5	Særlig om standardvilkår	350
16.6	Utfylling av kjøpekontrakten	352
16.6.1	Kjøpekontrakten utfylles av rettsreglene	352
16.6.2	Kjøpekontrakten kan stenge for utfylling	354
16.6.3	Samspillet mellom kontraktsvilkår og kjøpslov.	355
17	Leveringsklausuler	357
17.1	Leveringsklausuler er standardvilkår	357
17.2	INCOTERMS 2010	359
18	Forsinkelse fra selgerens side	361
18.1	Forsinkelse som kontraktsbrudd.	361
18.1.1	Næringslivskjøp	361
18.1.2	Forbrukerkjøp.	362
18.2	Krav om levering	363
18.2.1	Kjøperens stilling når tingen uteblir.	363
18.2.2	Leveringshindringer	364
18.3	Heving av kjøpet.	367
18.3.1	Hevingsretten	367
18.3.2	Vilkår for heving av kjøpet.	367
18.3.3	Frist for å heve	370
18.4	Erstatning – kontrollansvaret	370
18.4.1	Utgangspunkter	370
18.4.2	En dom om ansvarsfritak ved leveringshindring . . .	372
18.4.3	En dom om kontrollansvaret når tingen har mangel . .	376
18.4.4	Kontrollansvaret i hovedtrekk	378

18.4.5	Leveringshindringer ved næringslivskjøp	383
18.4.6	Selgerens ansvar for sine leverandører.	385
18.4.7	Omfanget av erstatningen.	386
18.5	Erstatning – culpaansvaret	388
19	Avtalevilkår om selgerens kontraktsbrudd	391
19.1	Noe om kontraktspraksis	391
19.2	Selgerens forsinkelsesansvar	391
19.3	Selgerens mangelansvar	393
19.4	Holdbarhets- og avhjelpsgarantier i næringslivskjøp	394
19.5	Leveringstids- og egenskapsgarantier.	396
	VEDLEGG	399
1	Parallelløppstilling av kjøpslovene	401
2	Standardvilkår for næringslivskjøp.	402
2.1	Leveringsklausulene i INCOTERMS 2010®.	402
	CIF INCOTERMS®	403
2.2	Salgvilkår for internasjonal handel med aluminium.	406
2.3	Innkjøpsvilkår for en storbedrift.	409
3	Kjøp av fast eiendom	415
3.1	Avhendingslova	415
3.2	Kjøpekontrakten	417
3.3	Partenes plikter	418
3.4	Mangler ved eiendommen	419
3.4.1	Utgangspunkter	419
3.4.2	Generelle krav til eiendommen	420
3.4.3	Selgerens opplysningsplikt.	424
3.4.4	Eiendommen er i dårlig stand	425
3.4.5	Kjøperens mangelkrav	426
3.5	Andre kontraktsbrudd	429
	Domsregister	431
	Høyesterettsavgjørelser	431
	Rettens Gang	435
	Nordiske Domme i Sjøfartsanliggender	436
	EU-avgjørelser	436
	Stikkordregister	437